

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422203744
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4422203744.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Vargovej a členov senátu JUDr. Evy Šiškovéj a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobcu: P. V., nar. XX. XX. XXXX, K. XXXX/XXXXA, M., zastúpeného právnym zástupcom: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, s.r.o., Pribinova 9, Nové Zámky, IČO: 36 813 401, proti žalovanej: Z. Z. J., nar. XX. XX. XXXX, W. L. XX, XXXX B., V., zastúpenej právnym zástupcom: Advokátska kancelária Nyúl s.r.o., Ul. kpt. Jaroša 738/4, Levice, IČO: 53 875 303, o zaplatenie sumy 20.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9C/108/2022-78 zo dňa 27. 03. 2023, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.

Žalovanej priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 20.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 12. 03. 2022 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej.

2. Vykonaným dokazovaním (zo spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4C/54/2022) bolo preukázané, že žalobca podal dňa 21. 04. 2022 pod uvedenou spisovou značkou na súd prvej inštancie žalobu proti žalovanej o nahradenie prejavu vôle na uzatvorenie kúpnej zmluvy a táto vec bola skončená na základe uznesenia č. k. 4C/54/2022-128 zo dňa 28. 09. 2022 tak, že súd konanie zastavil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 10. 2022. Konanie bolo zastavené z dôvodu, že právny zástupca žalobcu v mene žalobcu zoberal späť žalobu v celom rozsahu a žiadal konanie vo veci zastaviť s poukazom na rozhodnutie odvolacieho súdu v konaní pod sp. zn. 9Co/80/2022.

3. Ďalej mal súd prvej inštancie preukázané a zistil:

- zo zmluvy o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, že túto uzatvoril žalobca ako budúci kupujúci a žalovaná ako budúca predávajúca, ktorá bola zastúpená na základe plnej moci zo dňa 28. 02. 2022, pričom zmluva bola uzatvorená podľa ust. § 50a Občianskeho zákonníka. V čl. II. tejto zmluvy sa zmluvné strany zaviazali, že do 11. 03. 2022 uzavrú kúpnu zmluvu na nehnuteľnosti, predmetom ktorej bude prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a v čl. IV. bod 2. sa dohodli, že v prípade, ak k uzavretiu zmluvy nedôjde v lehote uvedenej v čl. II. bod 1. z dôvodov na strane budúceho predávajúceho, je povinný zaplatiť v prospech budúceho kupujúceho 20.000,- eur z titulu zmluvnej pokuty,

- z výpisu z LV č. XX katastrálne územie M., že výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti je B. W., ktorý predmetnú nehnuteľnosť nadobudol titulom kúpnej zmluvy zo dňa 10. 03. 2022 vo vkladovom konaní pod č. V 1685/2022,

- z výzvy na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 17. 08. 2022, že právna zástupkyňa žalobcu túto výzvu zaslala žalovanej pred podaním žaloby v predmetnej veci, kde ju vyzvala, aby v lehote 7 dní od doručenia predmetnej výzvy zaplatila žalobcovi sumu 20.000,- eur na jeho účet, ktorého číslo bolo uvedené v tejto výzve, lebo porušila zmluvu o budúcej zmluve a k uzavretiu kúpnej zmluvy neprišlo z dôvodu, že žalovaná ešte pred lehotou na uzavretie kúpnej zmluvy uzatvorila kúpnu zmluvu s iným kupujúcim, a to so B. W.. Z týchto dôvodov je naplnená podmienka pre zaplatenie zmluvnej pokuty. Z podacieho lístku, ktorý žalobca pripojil bolo zistené, že predžalobná výzva bola doručovaná právnu zástupkyňou žalobcu doporučené prostredníctvom podacieho lístka a podľa internetového výpisu bola táto zásielka doručená žalovanej dňa 24. 08. 2022.

4. Na základe zisteného skutkového stavu a poukazujúc na kapitolu II, oddiel 2, článok 8 ods. 4. a článok 7 ods. 1. písm. a/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. 12. 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach súd prvej inštancie uviedol, že v konaní ako prvoradú skúmal otázku, či predmetná vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, a to konkrétne Okresného súdu Nové Zámky, nakoľko otázku právomoci namietala žalovaná ako prvoradú v písomne podanom odpore voči platobnému rozkazu, čo odôvodnila tým, že predmetné konanie nie je možné spojiť so žiadnou inou žalobou proti nej, nakoľko na súdoch v Slovenskej republike proti nej neprebíha žiadny spor vo veci vecných práv k nehnuteľnosti a v konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/54/2022 medzi stranami prebiehalo konanie o nahradenie prejavu vôle o uzatvorenie kúpnej zmluvy, ktoré bolo v merite veci právoplatne ukončené, pričom predmetom sporu nebolo vecné právo k nehnuteľnosti a okrem toho žalovaná nevlastní na území SR žiaden majetok.

5. Súd prvej inštancie mal za to, že právomoc slovenských súdov v predmetnej veci je daná v súlade s kapitolou II, oddielom 2, článkom 8 ods. 4. a článkom 7 ods. 1. písm. a/ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. 12. 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. K sporu, ktorý medzi stranami prebiehal na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/54/2022 súd prvej inštancie uviedol, že jeho predmetom bolo nahradenie prejavu vôle žalovanej na kúpnej zmluve (ktorou malo byť prevedené vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku nachádzajúcemu sa na území Slovenskej republiky zo žalovanej na žalobcu), pričom tento spor bol právoplatne skončený dňa 14. 10. 2022 a žaloba v predmetnej veci, t. j. vo veci pod sp. zn. 9C/108/2022 bola podaná na súde prvej inštancie dňa 13. 09. 2022, teda v čase podania tejto žaloby, boli splnené všetky zákonom dané podmienky na založenie právomoci súdov Slovenskej republiky podľa vyššie uvedených článkov a odsekov Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/12 zo dňa 12. 12. 2012. Námietku žalovanej týkajúcu sa nedostatku právomoci súdov v Slovenskej republike považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú a bol toho názoru, že táto právomoc bola určená správne.

6. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v predmetnej veci domáhal zaplatenia sumy 20.000,- eur s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty z dôvodu, že žalovaná porušila IV. článok, 2. bod zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, v ktorej sa zaviazala ako budúca predávajúca, že v prípade, ak k uzavretiu zmluvy nedôjde v lehote uvedenej v II. článku, 1. bode z dôvodov na strane budúceho predávajúceho, je tento povinný zaplatiť v prospech budúceho kupujúceho 20.000,- eur titulom zmluvnej pokuty. Žalobca v konaní preukázal, že k porušeniu zmluvnej povinnosti zo strany žalovanej ako budúcej predávajúcej došlo, a to dňa 10. 03. 2022, keď predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom I. článku zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy žalovaná odpredala tretej osobe, a to B. W.. Táto skutočnosť bola preukázaná z LV č. XX pre katastrálne územie M.. Zmluvné strany sa pritom v II. článku zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zaviazali, že do 11. 03. 2022 uzavrujú kúpnu zmluvu na nehnuteľnosti, predmetom ktorej bude prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uvedeným v I. článku zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy.

Námietku žalovanej týkajúcu sa toho, že zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 je neplatný právny úkon z dôvodu, že ju podpísal syn žalovanej na základe plnomocenstva bez overeného podpisu žalovanej (na plnomocenstve maďarská advokátka neosvedčovala podpis žalovanej, ale autorizovala plnomocenstvo žalovanej) a táto zmluva teda nebola urobená vo forme, ktorú vyžaduje zákon z dôvodu chýbajúceho osvedčenia podpisu žalovanej na plnomocenstve zo dňa 28.

02. 2022, súd prvej inštancie vyhodnotil ako absolútne nedôvodnú s poukazom na ust. § 42 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, ktoré upravuje spôsobilosť zmlúv na zápis do katastra nehnuteľností. Absencia niektorej z náležitostí uvedenej v tomto zákonnom ustanovení, v konkrétnom prípade absencia overeného podpisu žalovanej na zmluve o budúcej zmluve, nemôže podľa názoru súdu prvej inštancie spôsobiť neplatnosť tejto zmluvy, ale vyvolá len také účinky, že táto zmluva nie je schopná vkladu, lebo nespĺňa požiadavky na povolenie vkladu vlastníckeho práva v správnom konaní. V takýchto prípadoch je potrebné rozlišovať medzi platnosťou právneho úkonu, pri posudzovaní ktorej sa vychádza z ustanovení Občianskeho zákonníka a spôsobilosťou zmlúv na zápis do katastra pre účely správneho - vkladového konania. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 spĺňala všetky zákonom predpísané náležitosti a vyhodnotil ju ako platný právny úkon.

7. K rozsudku Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 5Cdo/42/2007 zo dňa 31. 01. 2008 a uzneseniu Ústavného súdu SR v konaní pod sp. zn. II. ÚS 432/08 zo dňa 20. 11. 2002, ktoré sa týkali toho istého sporu a na ktoré poukázal právny zástupca žalovanej v odpore voči platobnému rozkazu, súd prvej inštancie uviedol, že v týchto rozhodnutiach sa riešila otázka overenia podpisu na zmluve o budúcej zmluve vo vzťahu k stanovám spoločnosti a jednalo sa o právnickú osobu (nie o fyzickú osobu), ktorá mala v stanovách spoločnosti určené, že zmluvy o prevode nehnuteľností musia byť overené podpísané, pričom otázkou bolo, či musí byť overené podpísaná aj zmluva o budúcej zmluve. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na časť textu uznesenia Ústavného súdu SR v konaní pod sp. zn. sp. zn. II. ÚS 432/08 zo dňa 20. 11. 2002 (strana 9 a 10), ktorú i citoval, a to: „Pre rozhodnutie veci bolo dôležité predovšetkým posúdenie otázky, či postup podľa § 13 odsek 3 stanov žalovaného v znení zo dňa 03.10.2000 (zmluvy o prevode nehnuteľného majetku žalovaného mali okrem predsedu predstavenstva podpísať aj ďalší členovia predstavenstva a všetci členovia dozornej rady, pričom všetky podpisy na týchto zmluvách museli byť úradne overené) mal byť zachovaný aj pri uzavieraní zmlúv o budúcej zmluve zo 17.05.2003“... „Bolo by proti všetkým zásadám nakladania s majetkom obchodnej spoločnosti ustanoveným v jej stanovách a v Obchodnom registri, určeným práve na zvýšenú ochranu jej nehnuteľného majetku záver, že kým na riadne a platné uzavretie zmluvy o prevode nehnuteľného majetku spoločnosti sa vyžadujú overené podpisy všetkých členov predstavenstva spoločnosti, na uzavretie zmluvy o budúcej zmluve (z ktorej vyplývajúca povinnosť uzavrieť riadnu zmluvu o prevode je vynútitelná štátnou mocou) je postačujúci aj podpis predsedu predstavenstva“.

V súvislosti s namietanou platnosťou zmluvy zo strany žalovanej pre absenciu overeného podpisu žalovanej na plnomocenstve, konajúci súd taktiež poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach v konaní pod sp. zn. 3Co/152/2015 zo dňa 15. 04. 2016, časť ktorého i citoval.

8. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca v konaní preukázal porušenie zmluvných povinností zo strany žalovanej ako budúcej predávajúcej podľa IV. článku, 2. bodu zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, pričom zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy je platným právny úkonom (nakoľko podpis žalovanej na zmluve a na plnomocenstve nebolo potrebné overiť, pretože ju zastupoval pri uzatváraní zmluvy O. D., bytom V.). Žalobca taktiež preukázal aj právomoc súdu Slovenskej republiky na prejednanie tohto sporu v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. 12. 2012, a preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, pričom zaviazal žalovanú k zaplateniu žalovanej sumy vo výške 20.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd vyhovel žalobe žalobcu aj v časti zaplatenia príslušenstva, teda zákonného úroku z omeškania z dlžnej sumy od 12. 03. 2022 do zaplatenia a nesúhlasil s námietkou právneho zástupcu žalovanej, že pri príslušenstve (vzhľadom na to, že v žalobnom petite žalobca omylom zle uviedol rok, od ktorého žiada priznať úrok z omeškania, je potrebné z procesného hľadiska rozhodnúť, ako keby išlo o zmenu návrhu) ide o zmenu návrhu. Žalobca v žalobnom návrhu v V. bode žaloby jednoznačne uviedol, že si uplatňuje v tomto konaní nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % z dlžnej sumy ročne od 12. 03. 2022 do zaplatenia a že začiatok omeškania počíta odo dňa nasledujúceho po dobu, na ktorú bola zmluva uzavretá. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobca uviedol, že omylom a chybou pri písaní uviedol do žalobného petitu nesprávny rok 2020, namiesto správneho roku 2022, a preto súd uznesením na pojednávaní pripustil iba špecifikáciu žalobného návrhu v časti uplatnenia príslušenstva tak, že si žalobca uplatnil zo žalovanej sumy 20.000,- eur úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 12. 03. 2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Týmto považoval súd prvej inštancie z

procesného hľadiska túto vec (ktorá sa stala nedopatrením a omylom pri písomnom vyhotovení žaloby právny zástupcom žalobcu) za zhojenú a nesúhlasil s tým, že by malo ísť o zmenu žaloby.

9. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel v celom rozsahu a zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 20.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 12. 03. 2022 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

10. K námietke právneho zástupcu žalovanej a k požiadavke, aby súd dal pretlmočiť všetky listiny, ktoré boli do spisu predložené žalobcom, do materinského jazyka žalovanej (maďarský jazyk), lebo ich žalovaná odmieta prijať s poukazom na čl. 12 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2020/1784, súd prvej inštancie poukázal na svoje oznámenie adresované právny zástupcovi žalovanej, v ktorom uviedol, že pokiaľ je žalovaná štátnou občiankou Maďarska a je zastúpená v konaní advokátom, ktorý má sídlo na území SR, tak všetky písomnosti sa doručujú priamo právny zástupcovi a v takom prípade nie je potrebné pretlmočiť všetky listiny týkajúce sa sporu. Bolo by tak jedine v prípade, ak by žalovaná nebola zastúpená právny zástupcom a v takom prípade je bežná prax súdov, že všetko sa pretlmočí a len tak sa odošle strane sporu, ktorá je iným štátnym občanom, nie občanom SR.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 CSP a priznal ich žalobcovi v rozsahu 100 % voči žalovanej, lebo bol v konaní plne úspešný podľa ust. § 262 odsek 1 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, d/, h/ CSP.

13. Nesúhlasila s právnym názorom súdu prvej inštancie, že je daná právomoc slovenských súdov konať podľa čl. 7 ods. 1. písm. a/ a čl. 8 ods. 4. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 (ďalej len nariadenie).

Predmetom zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy nebolo dodanie „tovaru“, ale predmetom tejto zmluvy bol záväzok žalovanej uzavrieť kúpnu zmluvu na predaj nehnuteľnosti, ktorá sa nijako „nedodáva“. Kúpnu zmluvu na predaj nehnuteľnosti nie je možné považovať za dodanie tovaru na účely čl. 7 nariadenia. Žalovaná nevystupovala v právnom vzťahu so žalobcom ako podnikateľka a nepredávala „tovar“ a zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy uzavretú medzi stranami nie je možné považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože ani jedna strana nie je dodávateľom podľa ust. § 53 tohto zákona, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Žalobu vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/108/2022 nie je možné spojiť so žiadanou inou žalobou proti žalovanej, proti ktorej ani v čase začatia tohto súdneho konania neprebíhal na súdoch v Slovenskej republike žiadny spor vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti. V konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/54/2022 medzi stranami prebiehalo konanie o nahradenie prejavu vôle na uzatvorenie kúpnej zmluvy, ktoré je v merite veci právoplatne ukončené; v tomto konaní predmetom sporu nebolo vecné právo k nehnuteľnosti. Žalovaná v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nevladnala na území Slovenskej republiky žiadny majetok. Nie je rozhodujúce, že žalovaná vlastnila nehnuteľnosti na území Slovenskej republiky v čase začatia súdneho konania pod sp. zn. 9C/108/2022 bez splnenia ďalších podmienok.

Právomoc súdu je základnou procesnou podmienkou, ktorej splnenie súd skúma z úradnej povinnosti v každom štádiu konania a na každej inštancii (§ 161 ods. 1 CSP). Jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 9, resp. § 10 ods. 1 CSP). Z uvedeného vyplýva, že právomoc súdu je možné stratiť v priebehu súdneho konania a na stratu právomoci súd musí prihladiť z úradnej povinnosti. Ak by bolo rozhodujúce to, že žalovaná vlastnila nehnuteľnosti na území Slovenskej republiky v čase začatia súdneho konania vedeného pod sp. zn. 9C/108/2022 bez splnenia ďalších podmienok a v priebehu súdneho konania nehnuteľnosti už nevladnala, došlo k strate právomoci súdu. Spor nepatrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, preto podľa ust. § 9 CSP súd prvej inštancie by mal konanie bezodkladne zastaviť. Rovnako má konanie zastaviť aj odvolací súd.

14. Vo veci samej žalovaná namieta nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na judikát R 15/2009, v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že zmluvy o budúcej zmluve o prevode nehnuteľných vecí,

museli mať rovnaké formálne náležitosti, aké si vyžadovalo uzavretie platnej kúpnej zmluvy, včítane postupu jej uzatváraní, t. j. zmluvy o budúcej zmluve mali okrem predsedu predstavenstva podpísať aj všetci ďalší členovia predstavenstva a všetci členovia dozornej rady, pričom všetky podpisy na týchto zmluvách mali byť úradne overené. (rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 5 Cdo 42/2007 zo dňa 31. 01. 2008 a uznesenie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 432/08-21 zo dňa 20. 11. 2008). Zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy s dohodnutou zmluvnou pokutou uzavrel a podpísal syn žalovanej na základe plnomocenstva bez overeného podpisu žalovanej. Z úradného prekladu tohto plnomocenstva do slovenského jazyka vyplýva, že na plnomocenstve maďarská advokátka Dr. Molnár Éva neosvedčovala podpis žalovanej, ale autorizovala plnomocenstvo. Táto maďarská advokátka nie je vedená v zozname Slovenskej advokátskej komory ako advokátka. Ak advokát zapísaný v zozname Slovenskej advokátskej komory autorizáciou nemôže nahradiť osvedčenie podpisu na plnomocenstve konajúcej osoby, tak ani advokát zapísaný v zozname Maďarskej advokátskej komory nemôže nahradiť osvedčenie podpisu na plnomocenstve konajúcej osoby na účely zmluvy o prevode nehnuteľnosti podľa ust. § 34 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

Zmluva o uzavretí budúcej zmluvy, z ktorej žalobca odvodzuje svoje právo na zaplatenie zmluvnej pokuty, nebola urobená vo forme, ktorú vyžaduje zákon z dôvodu chýbajúceho osvedčenia podpisu žalovanej na plnomocenstve zo dňa 28. 02. 2022, a preto sa žalobca domáha zaplatenia zmluvnej pokuty na základe neplatnej hlavnej zmluvy. Zmluvnou pokutou je možné zabezpečiť len platný záväzok. Dohoda o zmluvnej pokute, ako zaisťovací prostriedok, je závislá na existencii platného hlavného záväzku, ktorý je zmluvnou pokutou zabezpečený.

15. Vo veci priznania nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej z dôvodu plného úspechu žalobcu žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci.

Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia 5 % ročných úrokov z omeškania z istiny od 12. 03. 2020 do zaplatenia, avšak zo žaloby nevyplýva deň omeškania od 12. 03. 2020 so zaplatením zmluvnej pokuty. Žalobca si túto chybu uvedomil a na pojednávaní dňa 27. 03. 2023 sa vyjadril tak, že žalobu nemení a necháva na súd vysporiadať sa s touto procesnou otázkou. Tvrdil, že išlo len o chybu v písaní, keď miesto roku 2022 dal omylom rok 2020. Žalovaná nesúhlasila s tým, že by mala znášať následky omylu žalobcu. Súd prvej inštancie nesprávne rozhodol uznesením o pripustení špecifikácie žalobného návrhu v časti dátumu začatia omeškania, pretože takýto návrh žalobca nepodal. Súd prvej inštancie by mal správne žalobu zamietnuť v časti úroku z omeškania 5 % ročne z istiny 20.000,- eur od 12. 03. 2020 do 12. 03. 2022. V tomto smere konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V tejto súvislosti žalovaná poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 63/2010-14 zo dňa 09. 02. 2010, v ktorom ústavný súd poukázal aj na ustálenú judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej „procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za ‚neúspech v pomerne nepatrnej časti‘ podľa ust. § 142 ods. 3 OSP, ale za ‚čiastočný úspech‘ v zmysle ust. § 142 ods. 2 OSP.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 1 M Cdo 1/2004 zo dňa 27. 04. 2004 uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 34/2005). Závery Ústavného súdu SR a judikátu R 34/2005 sú aktuálne aj od účinnosti CSP. Žalobca mohol mať len čiastočný úspech vo veci, pretože žaloba o zaplatenie úroku z omeškania 5 % ročne z istiny 20.000,- eur od 12. 03. 2020 do 12. 03. 2022 bola nedôvodná, preto súd prvej inštancie nemohol priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej.

16. V prípade, ak by odvolací súd konanie nezastavil, žalovaná navrhla zmeniť napadnutý rozsudok a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Zároveň žiadala priznať nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej nesúhlasil s odvolacou námietkou žalovanej o nedostatku právomoci slovenských súdov. Bol toho názoru, že prvoinštančný súd sa s touto otázkou vysporiadal správne a mal za to, že právomoc súdov Slovenskej republiky prejednať tento spor je daná.

Argumentoval tým, že právomoc súdov Slovenskej republiky je daná podľa čl. 8 ods. 4. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 (ďalej len nariadenie), nakoľko žaloba v tomto konaní (sp. zn. 9C/108/2022) bola podaná na Okresný súd Nové Zámky dňa 13. 09. 2022, pričom v tom čase prebiehalo na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/54/2022 konanie o nahradenie prejavu vôle, ktorého nevyhnutným dôsledkom by bolo to, či žalobca nadobudne alebo nenadobudne vlastnícke (vecné právo) k nehnuteľnostiam, ktorá mala žalovaná previesť na žalobcu s súlade so zmluvou o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, pričom toto konanie sp. zn. (4C/54/2022) bolo právoplatne skončené dňa 14. 10. 2022, a teda v čase podania žaloby v tomto spore boli splnené všetky podmienky na založenie právomoci súdov Slovenskej republiky. Okrem uvedeného má žalobca za to, že právomoc súdov Slovenskej republiky je daná aj podľa čl. 7 ods. 1. písm. a/ nariadenia, a to v dôsledku toho, že miestom zmluvného plnenia, ktoré bolo predmetom zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 je Slovenská republika. Vzhľadom na uvedené tak v tomto smere považuje žalobca napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za správny. Žalobcovi nie je úplne zrejmé, v akom kontexte žalovaná v odvolaní poukazuje na to, že predmetom zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 nie je tovar, nakoľko túto skutočnosť ani žalobca, ani súd, nikde neuvádza. V samotnom čl. 7 nariadenia v ods. 1. písm. c/ sa uvádza, že ak sa neuplatní písm. b/ - dodanie tovaru alebo služby, tak sa uplatní písm. a/ - iné zmluvné plnenie ako dodanie tovaru a služby. Pokiaľ teda žalobca ako aj súd poukazujú na právomoc súdov podľa čl. 7 ods. 1 písm. a/ nariadenia je zrejmé, že ani žalobca, ani súd netvrdia, že predmetom plnenia malo byť dodanie tovaru, ale ide o iné plnenie zo zmluvy.

Žalobca nepovažoval tvrdenie žalovanej o neplatnosti zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 za správne. Neplatnosť zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 nemožno oprieť o ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Absencia niektorej z náležitostí uvedených v ust. § 42 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. (v tomto prípade absencia overeného podpisu na splnomocnení, ktorým žalovaná splnomocnila splnomocnenca na podpis zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 ako aj absencia overeného podpisu na samotnej zmluve) nespôsobuje jej neplatnosť. Predmetná zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 spĺňa všetky zákonné náležitosti, ktoré vyplývajú z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, podľa ktorého bola posudzovaná zmluva uzavretá. Predmetná zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 je riadnym platným právnym úkonom, v ktorého dôsledku mala žalovaná so žalobcom uzatvoriť kúpnu zmluvu, avšak svoju povinnosť porušila, uzatvorila v čase platnosti zmluvy kúpnu zmluvu s treťou osobou a teda k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou nedošlo jednoznačne z dôvodov na strane žalovanej ako budúcej predávajúcej. Porušenie tejto povinnosti pritom počas prvoinštančného konania sporné ani nebolo a túto skutočnosť, že žalovaná zmarila uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy sa žalobcom uzavretím zmluvy s inou osobou žalovaná ani nepopierala.

Judikát Najvyššieho súdu SR pod č. R 15/2009 ako aj uznesenie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 432/08-21 zo dňa 20. 11. 2008 sú podľa názoru žalobcu, tak ako to uvádzal aj v rámci prvoinštančného konania, na tento spor neaplikovateľné z totožných dôvodov, ako to uvádza aj súd v napadnutom rozsudku.

S chybou v písaní v žalobnom návrhu v časti obdobia, za ktoré žalobca požadoval úroky z omeškania, sa súd vysporiadal správne, keď pripustil špecifikáciu žalobného petitu. Už z vyjadrenia žalobcu zo dňa 25. 11. 2022 vyplýva, že žalobca opravuje žalobný návrh v dôsledku zrejmej nesprávnosti v písaní. Žalobca považoval za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti výroku, ktorým mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalobca bol toho názoru, že podané odvolanie nie je dôvodné, nie je daný žiaden z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písmeno a/, d/ a h/ CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne aj právne správne. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Žalovaná na vyjadrenie žalobcu, ktoré bolo doručené jej právnomu zástupcovi dňa 19. 05. 2023 nereagovala.

19. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379, § 380 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok a prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia pojednávania (ust. § 385 ods. 1 a

contrario), pričom dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a/ CSP zrušiť a konanie podľa ust. § 9 CSP v spojení s ust. 391 ods. 1 CSP zastaviť, nakoľko spor nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa domáhal proti žalovanej (maďarskej štátnej občianske s bydliskom v V.) zaplata sumy 20.000,- eur s 5 % úrokom z omeškania za obdobie od 12. 03. 2022 do zaplata titulom dohodnutej zmluvnej pokuty v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, ktorú mala žalovaná ako budúca predávajúca porušiť tým, že so žalobcom ako s budúim kupujúcim neuzavrela v dohodnutej lehote (t. j. do 11. 03. 2022) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti uvedené v čl. I. zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, ale v tejto lehote ako predávajúca uzavrela kúpnu zmluvu, týkajúcu sa predmetných nehnuteľností s treťou osobou. Túto skutočnosť (teda uzavretie kúpnej zmluvy medzi žalovanou a treťou osobou) mal súd preukázanú na základe LV č. XX zo dňa 08. 09. 2022 pre katastrálne územie M., kde je uvedené, že vlastníkom predmetných nehnuteľností totožných ako v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022 je B. W. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 10. 03. 2022, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod č. V 1685/2022 - č. zmeny 1144/2022.

Žaloba žalobcu v predmetnej veci o zaplata zmluvnej pokuty bola doručená Okresnému súdu Nové Zámky ako súdu prvej inštancie dňa 13. 09. 2022. Nebolo preukázané, že by v tom čase žalovaná ako maďarská štátna občianka s bydliskom na území V. vlastnila na území Slovenskej republiky nehnuteľný majetok, resp. nejaký iný majetok. V tom čase, teda v septembri 2022, však na Okresnom súde Nové Zámky prebiehalo medzi stranami tohto sporu konanie pod sp. zn. 4C/54/2022 o nahradenie prejavu vôle na uzatvorenie kúpnej zmluvy, v ktorom žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanej ako predávajúcej povinnosť uzavrieť s ním ako s kupujúcim kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa ust. § 588 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. V navrhovanom petíte rozsudku žalobca označil predávajúcu (žalovanú), kupujúceho (seba), predmet zmluvy, kúpnu cenu, návrh na vklad, osobitné ustanovenia, záverečné ustanovenia s tým, že právoplatnosťou rozsudku sa nahrádza prejav vôle žalovanej uzavrieť kúpnu. Konanie vo vyššie uvedenej veci, t. j. veci pod sp. zn. 4C/54/2022 bolo zastavené uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4C/54/2022-128 zo dňa 28. 09. 2022, a to z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/80/2022-161 zo dňa 28. 07. 2022. Uznesenie č. k. 4C/54/2022-128 zo dňa 28. 09. 2022 nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 10. 2022.

21. Stranami predmetného sporu o zaplata zmluvnej pokuty je teda žalobca ako fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR a žalovanou je maďarská štátna občianka s bydliskom v V.. Je zrejmé, že v danej veci ide o občianskoprávny spor s cudzím prvkom, a preto bolo potrebné v prvom rade skúmať, či je daná právomoc súdov Slovenskej republiky prejednať a rozhodnúť daný spor. Keďže obe sporové strany majú pobyt, resp. bydlisko v členských štátoch EÚ, je pri zisťovaní právomoci slovenských súdov potrebné postupovať podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj nariadenie č. 1215/2012 alebo nariadenie).

22. Podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe kritérií upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

Podľa článku 7 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktorá je predmetom žaloby;
- b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:
 - pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,
 - pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť;

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a).

Podľa čl. 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012, osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území, ktorého sa majetok nachádza.

Podľa čl. 26 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto kritérium sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 24.

23. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

Podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky.

Podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak
a) neboli splnené procesné podmienky.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

24. V kapitole II nariadenia č. 1215/2012 je upravená právomoc súdov vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a v oddiely 1 tejto kapitoly sú zaradené všeobecné ustanovenia (čl. 4 až 6). Z čl. 4 ods. 1 a čl. 5 ods. 1 jednoznačne vyplýva, že osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu, pričom ich možno žalovať aj na súdoch iného členského štátu, ale len na základe kritérií uvedených v oddieloch 2 až 7 (osobitná právomoc, kde patrí aj čl. 7 a 8) II. kapitoly tohto nariadenia.

Žalobca v žalobe právomoc slovenského súdu (Okresného súdu Nové Zámky) odvodil z čl. 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012, nakoľko nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluve zo dňa 01. 03. 2022 sa nachádza v územnom období tohto súdu.

Súd prvej inštancie svoju právomoc konať v predmetnej veci (o zaplatenie zmluvnej pokuty 20.000,- eur s príslušenstvom podľa čl. IV., bod 2. zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022) odvodil z čl. 7 ods. 1 písm. a/ a čl. 8 ods. 4 vyššie citovaného nariadenia č. 1215/2012.

Odvolací súd je toho názoru, že v predmetnej veci vôbec nie je možné aplikovať čl. 7 nariadenia č. 1215/2012 a vyvodzovať z neho právomoc slovenského súdu, v danom prípade Okresného súdu Nové Zámky, na konanie v predmetnej veci proti žalovanej s bydliskom na území V., a to pre nesplnenie podmienok vyplývajúcich z tohto článku. V zmysle čl. 7 ods. 1 písm. a/ uvedeného nariadenia, osobu s bydliskom na území iného členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Podanou žalobou sa žalobca od žalovanej domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty na základe zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2022, ktorá sa týkala nehnuteľnosti v katastrálnom území M., pričom tvrdil, že k uzavretiu kúpnej zmluvy na tieto nehnuteľnosti nedošlo z dôvodov na strane budúcej predávajúcej, teda žalovanej. V zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy miesto zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby (dikcia čl. 7 ods. 1 písm. a/ nariadenia č. 1215/2012) v tejto veci, t. j. zaplatenie zmluvnej pokuty, nebolo dohodnuté, pričom za miesto zmluvného plnenia vo veci predmetnej žaloby nemožno považovať ani Slovenskú republiku, ako to tvrdil žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej. Miesto zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby a ktoré plnenie žalobca požadoval z titulu zaplatenia sankcie za nesplnenie povinnosti žalovanej uvedenej v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, nemožno považovať za miesto zmluvného plnenia v zmysle predmetu zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, ktorým bolo uzavretie kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľností v katastrálnom území M.. Nie je možné zamieňať si predmet zmluvného plnenia podľa zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy k nehnuteľnostiam v

katastrálnom území M. s predmetom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby v tejto veci, t. j. so zaplatením zmluvnej pokuty. Článok 7 ods. 1 písm. a/, b/ vyššie uvedeného nariadenia kladie dôraz práve na miesto zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby, nie predmetom zmluvy (v danom prípade zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľností v katastrálnom území M.), pričom v súvislosti s miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby je v čl. 7 ods. 1 písm. b/ nariadenia definované aj miesto zmluvného plnenia pri predaji tovaru a pri poskytnutí služieb. O žiadnu takúto situáciu sa v predmetnej veci nejednalo, na čom nemôže nič zmeniť ani čl. 7 ods. 1 písm. c/ nariadenia č. 1215/2012 podľa ktorého, ak sa neuplatní písm. b/, uplatní sa písm. a/. Odvolací sú zotrúva na tom, že osobitnú právomoc slovenského súdu nemožno vyvodit' z čl. 7 ods. 1 písm. a/ nariadenia, nakoľko miesto zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby (zaplatenie zmluvnej pokuty), nebolo v zmluve o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy uvedené.

Ďalej je odvolací súd toho názoru, že osobitnú právomoc slovenského súdu nemožno vyvodit' ani z čl. 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012, podľa ktorého osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok takejto osoby nachádza, a to vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobu v predmetnej veci bolo možné spojiť so žalobou žalobcu proti žalovanej vo veci vedenej u neho pod sp. zn. 4C/54/2022 o nahradenie prejavu vôle žalovanej na uzavretie kúpnej zmluvy, ktorou sa žalobca domáhal toho, aby súd uložil žalovanej ako predávajúcej povinnosť uzavrieť s ním ako s kupujúcim kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Predmetom vyššie označeného konania na súde prvej inštancie bola žaloba žalobcu o nahradenie prejavu vôle podaná z dôvodu, že žalovaná podľa tvrdenia žalobcu nesplnila svoju povinnosť uzavrieť s ním ako s budúcim kupujúcim kúpnu zmluvu vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktorých bola výlučnou vlastníčkou. Nehnuteľnosti sa nachádzajú na území SR, v katastrálnom území M., pričom žalovaná má bydlisko na území iného členského štátu (Maďarsko) a podľa LV č. 37 zo dňa 08. 09. 2022 pre uvedené katastrálne územie už nie je ich vlastníčkou a nebola ňou už ani v čase podania žaloby vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/108/2022 o zaplatenie zmluvnej pokuty.

V súvislosti s názorom súdu prvej inštancie o vyvedení právomoci na konanie v predmetnej veci o zaplatenie zmluvnej pokuty z čl. 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012 s poukazom na prebiehajúce konanie pod sp. zn. 4C/54/2022, predmetom ktorého bola žaloba o nahradenie prejavu vôle na uzatvorenie kúpnej zmluvy odvolací súd považuje za potrebné poukázať na rozdiel medzi vecnou žalobou a osobnou žalobou. Predmetom vecnej žaloby sú práva, ktoré priamo súvisia s nehnuteľnosťou a pôsobia voči všetkým a priamym predmetom týchto žalôb je vecné právo ako panstvo nad vecou (res), ktoré vylučuje každý neoprávnený zásah do vlastníctva. Naopak osobnou žalobou žalobca „žiada len uplatnenie práv“ voči určitej osobe, alebo osobám. Takéto práva môžu mať rôzny pôvod, vrátane zmluvného, ale v každom prípade sa právo uplatňuje priamo vo vzťahu k určitej osobe.

Priamym predmetom žaloby vedenej pod sp. zn. 4C/54/2022 (konanie bolo zastavené, a to uznesením č. k. 4C/54/2022-128 zo dňa 28. 09. 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 10. 2022) nebolo vecné právo (vecné právo k nehnuteľnostiam), nakoľko žalobca sa prostredníctvom žaloby domáhal nahradenia prejavu vôle žalovanej na uzatvorenie kúpnej zmluvy. Podanou žalobou si žalobca uplatňoval len svoje osobné práva na uzatvorenie zmluvy so žalovanou, a to tým, že sa domáhal nahradenia prejavu vôle žalovanej, pričom vecných práv k nehnuteľnostiam sa žaloba dotýkala len okrajovo (sprostredkovane, nakoľko vecné práva k nehnuteľnostiam sú predmetom kúpnej zmluvy). Na to, aby bolo založená právomoc súdu členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, nepostačuje, že sa žaloba týka vecného práva k nehnuteľnosti alebo že žaloba súvisí s nehnuteľnosťou. Podaná žaloba vo vyššie označenej veci nesmerovala (čo do predmetu sporu) k určaniu rozsahu, zloženia, vlastníctva, držby nehnuteľností alebo existencie iných vecných práv k nehnuteľnostiam, a preto ju nebolo možné považovať za žalobu vo veci vecného práva k nehnuteľnostiam, ako to vyžaduje čl. 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012 na založenie osobitnej právomoci súdu členského štátu, na území ktorého sa majetok (nehnuteľnosť) nachádza.

Nedostatok právomoci slovenského súdu na konanie v predmetnej veci namietala žalovaná už v odpore zo dňa 26. 10. 2022, ktorý podala proti platobnému rozkazu a v ktorom navrhla konanie zastaviť, pričom tento svoj názor prezentovala v priebehu konania ako i v podanom odvolaní.

25. V predmetnej veci podľa názoru odvolacieho súdu nebolo naplnené žiadne z kritérií uvedených v kapitole II, oddieloch 2 až 7 nariadenia č. 1215/2012, na základe ktorých by v predmetnej veci bola daná právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu, ale je daná právomoc maďarských justičných orgánov.

26. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a/ CSP zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a podľa ust. § 9 CSP v spojení s ust. § 391 ods. 1 CSP konanie zastavil. Vzhľadom na nedostatok právomoci sa odvolací súd už s ďalšími odvolacím námietkami žalovanej nezaoberal.

27. Pozornosťou odvolacieho súdu neuniklo pochybenie súdu prvej inštancie pri označení bydliska žalovanej v V. (B.) v záhlaví odvolaním napadnutého rozsudku, pričom správne malo byť B., čo nepochybne vyplýva z viacerých listín nachádzajúcich sa v súdnom spise (žaloba, zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, výzva na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 17. 08. 2022, plnomocenstvo zo dňa 24. 10. 2022). Napriek tomuto pochybeniu odvolací súd z dôvodu hospodárnosti a rýchlosti konania nevrátil vec súdu prvej inštancie za účelom odstránenia uvedenej vady a vydania opravného uznesenia, a to práve s poukazom na nedostatok právomoci súdu prvej inštancie, potrebu zrušenia jeho rozsudku a zastavenia konania v predmetnej veci.

28. O vrátení súdnych poplatkov sporovým stranám rozhodne súd prvej inštancie podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože konanie bolo zastavené pre nedostatok právomoci a tento súd bezdôvodne zaplatené poplatky prevzal.

29. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 256 ods. 1 v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP a keďže zastavenie konania procesne zaviniť žalobca tým, že podal žalobu na súd, ktorému na jej prejednanie chýba právomoc, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy prvoinštančného a odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s ust. § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 1, 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)